

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 21Csp/154/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717210479
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Pagáč
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2018:5717210479.4

Rozhodnutie

Sudca Okresného súdu Martin JUDr. Dušan Pagáč v právnej veci žalobkyne: P.F. P., V.. XX.XX.XXXX, P. XXX XX B. Č.. XXX proti žalovanému v rade 1/ BENCONT COLECTION, a.s., IČO: 47 967 692 so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Nové mesto, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava a žalovanému v rade 2/ ELBA, a.s., IČO: 31 615 651 so sídlom Československej armády 264/58, 967 01 Kremnica, v konaní o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy takto

rozhodol:

- I. Určuje sa, že Dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.03.2007, uzavretá medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného v rade 1/ je neplatná.
- II. Žaloba voči žalovanému v rade 2/ sa zamieťa.
- III. Žalobkyňa má voči žalovanému v rade 1/ právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- IV. Žalovaný v rade 2/ má voči žalobkyňi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobou, ktorá bola doručená dňa 03.08.2017, žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.03.2007 je neplatná. Žalobkyňa zároveň žiadala, aby súd vydaním neodkladného opatrenia uložil povinnosť žalovaným zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

Žalobkyňa uviedla, že právny predchodca žalovaného v rade 1/ a to spoločnosť PRO CIVITAS, s.r.o. predložila dohodu o zrážkach zo mzdy, uzatvorenú medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., zamestnávateľovi žalobkyne a to spoločnosti ELBA, a.s. (žalovaný v rade 2/) a to za účelom vykonávania zrážok a to aj napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť. Žalobkyňa poukázala na to, že podľa § 5a ods. 1 písm. a) Zákona č. 250/2007 Z.z. je neprípustné zabezpečovať uspokojenie pohľadávky, alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho, alebo inej osoby. Podľa žalobkyne bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v rozpore so zákonom a z toho dôvodu je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Žalobkyňa poukázala aj na to, že úverová zmluva, na základe ktorej sa zrážky z jej mzdy vykonávajú, neobsahuje zákonom predpísané náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a z toho dôvodu sa považuje za bezúročnú, bez poplatkov a je neplatná.

Bolo preukázané, že PRO CIVITAS, s.r.o. bola vymazaná z obchodného registra a to v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s. (žalovaný v rade 1/). Z týchto dôvodov súd uznesením č.k. 21Csp/154/2017 - 23 zo dňa 18.08.2017 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s právnym nástupcom spoločnosti PRO CIVITAS, s.r.o., ktorým je žalovaný v rade 1/. Následne súd

uznesením č.k. 21Csp/154/2017 - 24 zo dňa 18.08.2017 vydal neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému v rade 1/ a zároveň aj žalovanému v rade 2/ povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.03.2007. Toto uznesenie o vydaní neodkladného opatrenia bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/376/2017 - 82 zo dňa 29.12.2017.

2. Žalovaná v rade 1/ sa k veci vyjadrila v odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia. Namietala nedostatok naliehavého právneho záujmu zo strany žalobkyne na rozhodnutí o veci. Podľa žalovanej v rade 1/ žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani v čom má spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na jeho strane. Žalovaná v rade 1/ poukázala na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami občianskeho zákonníka a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu.

3. Súd vo veci rozhodol v neprítomnosti sporových strán. Sporové strany svoju neprítomnosť na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol, ospravedlnili.

Podľa § 137 Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Naliehavý právny záujem na určení, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, vyplýva z predpisov na ochranu práv spotrebiteľov (Zákon č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch, § 298 Civilného sporového poriadku, Smernica EHS č. 93/2013 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Naliehavý právny záujem na rozhodnutí vo veci vyplýva priamo aj z ustanovenia § 5b Zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľov.

Podľa citovaného ustanovenia orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premičania, alebo na inú zákonnú prekážku, alebo zákonný dôvod, ktorý bráni uplatniť, alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (účinný ku dňu podpísania úverovej zmluvy dňa 16.03.2008) veriteľom je fyzická osoba, alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania. V závislosti od formy poskytovania spotrebiteľského úveru, môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania, alebo podnikania.

Z uvedeného vyplýva, že Úverová zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalovaného v rade 1/ Poštovou bankou, a.s. a žalobkyňou dňa 16.03.2017, je spotrebiteľskou zmluvou a vzťahujú sa na ňu predpisy na ochranu práv spotrebiteľov, ktoré je povinný súd aplikovať.

4. Podľa § 4 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zmluvou o úvere, ktorú uzatvoril právny predchodca žalovaného Poštová banka, a.s. a žalovaný, sa banka zaviazala poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 50 000,-Sk. Žalovaná sa zaviazala tento úver vrátiť 60-timi mesačnými splátkami dohodnutými vo výške 1 412,-Sk, splatnými vždy k 16. dňu v mesiaci. Žalobkyňa sa zaviazala úver vrátiť spolu s úrokom za poskytnutie úveru vo výške 23 % ročne. V bode 3. ods. 4 Zmluvy o úvere sa konštatuje, že zmluvné strany uzatvárajú spolu so zmluvou o úvere aj dohodu o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere.

5. Podaním zo dňa 10.01.2017 právny nástupca Poštovej banky, a.s. a to spoločnosť PRO CIVITAS, s.r.o. požiadala zamestnávateľa žalobkyne a to spoločnosť ELBA, a.s. o vykonávanie zrážok zo

mzdy žalobkyne a to vo výške 4 400,59,-Sk. Žiadosť neobsahovala špecifikáciu, či sa jedná len o pohľadávku na vrátenie istiny úveru, alebo aj o nejakú inú pohľadávku, napríklad pohľadávku na zaplatenie zmluvného úroku, alebo pohľadávku na zaplatenie poplatku.

6. Žalobkyňa si svoje záväzky zo zmluvy o úvere neplnila a preto právny predchodca žalovaného v rade 1/ Poštová banka, a.s. podaním zo dňa 03.10.2008 rozhodla o tom, že celý dlh zo zmluvy o úvere, ktorý ku dňu 03.10.2008 predstavoval sumu 52 772,50 €, je splatný. Banka vyzvala žalobkyňu, aby tento dlh z úverovej zmluvy zaplatila do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. V oznámení o zosplatnení celého dlhu z úveru bol celkový dlh vo výške 52 772,50,-Sk špecifikovaný a pozostával z dlžnej istiny úveru 47 267,95,-Sk, z dlžného úroku 5 404,55,-Sk a poplatkov za upomienky 100,-Sk. Zo špecifikácie nie je zrejmé, či suma 5 404,55 € predstavuje úrok za poskytnutie úveru, alebo úrok z omeškania. Uplatnenie si nároku za poplatok za upomienky nie je vzhľadom na ustanovenie § 4 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom, alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa súdu dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o pôžičke, je nejasná a neurčitá, pretože neobsahuje výšku pohľadávky, ani jej špecifikáciu. Zo zmluvy o pôžičke vzniká viacero pohľadávok a to pohľadávka na vrátenie pôžičky, pohľadávka na zaplatenie úroku za poskytnutie pôžičky, pohľadávka na zaplatenie úrokov z omeškania a pohľadávka na zaplatenie poplatkov. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala žiadnu identifikáciu zabezpečenej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke, ani konkretizovaný právny dôvod. Nie je možné akceptovať skutočnosť, že žalovaná v rade 1/ zamestnávateľovi žalobkyne jednostranne oznámi výšku sumy, ktorá by sa mala realizovať zrážkami zo mzdy žalovanej. Z týchto dôvodov súd určil, že sporná dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože je nejasná a neurčitá (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

7. Podľa § 5a ods. 1 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky, alebo splatenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho, alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzatvorená vo forme osobitnej listiny a spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

8. Bolo preukázané, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere, nebola medzi sporovými stranami individuálne dohodnutá a žalobkyňa nemala žiadnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Žalovaný v rade 1/ túto skutočnosť nijakým spôsobom nevyvrátil (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Aj z tohto dôvodu súd rozhodol, že dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v bode 3 ods. 4 Zmluvy o úvere uzatvorenej medzi Poštovou bankou, a.s. a žalobkyňou dňa 16.03.2007, je neprijateľná zmluvná podmienka a teda neplatná.

9. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože bola uzatvorená v rozpore s § 5a ods. 1 písm. a) Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov, pretože nebola uzatvorená vo forme osobitnej listiny a spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch jej uzatvorenia a nemal možnosť ju odmietnuť. Právny predchodca žalovaného v rade 1/ Poštová banka, a.s. sa snažila vyhnúť súdnej kontrole zákonnosti spornej zmluvy o úvere tak, že nejasnú a neurčitú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá

bola súčasťou zmluvy o úvere, predložila zamestnávateľovi žalobkyne. Zamestnávateľ žalobkyne na základe tejto dohody zrážal dlh zo zmluvy o úvere vo výške, ktorú jednostranne určila banka v oznámení adresovanom zamestnávateľovi dlžníka. Znemožnenie súdnej kontroly zmluvných podmienok spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (žalobkyne). Zákonná súdna ochrana spotrebiteľa je v tomto smere zásadná, pretože riziko spojené s tým, že realizáciou dohody o zrážkach zo mzdy bude uhradené aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, je vysoké. Z dôvodu obchádzania predpisov na ochranu práv spotrebiteľov súd rozhodol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

10. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané a to výzvou na splatenie úveru zo dňa 03.10.2008, ktorým Poštová banka, a.s. rozhodla o splatnosti celého dlhu z úverovej zmluvy ku dňu 03.10.2008, že pohľadávka z úverovej zmluvy, ktorá je predmetom realizácie dohody o zrážkach zo mzdy, je premlčaná. Dôvod nezákonnosti realizácie dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu premlčanej pohľadávky namietala v žalobe aj žalobkyňa. Predložením dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi žalobkyne zabránil právny predchodca žalovaného v rade 1/ súdnej kontrole premlčania spornej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke (§ 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov). Ak by žalovaný v rade 1/ voči žalobkyni uplatnil svoj nárok na zaplatenie dlhu z úverovej zmluvy, súd by nárok na zaplatenie dlhu priznať nemohol vzhľadom na námietku premlčania. Vzhľadom na vedomosť žalobkyne o premlčaní pohľadávky je možné reálne predpokladať, že by námietku premlčania v spore uplatnila a súd by nárok na zaplatenie dlhu zo zmluvy o úvere nemohol priznať. Aj z tohto dôvodu súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou úverovej zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovaného v rade 1/ Poštovou bankou, a.s. a žalobkyňou dňa 16.03.2007 je neplatná.

11. Súd o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy rozhodol na základe troch dôvodov, z ktorých každý sám osebe je dôvodom pre určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Dohoda je neplatná, pretože je nejasná a neurčitá, pretože obchádza ustanovenia zákonov na ochranu spotrebiteľov a pretože je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

12. Vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ a to spoločnosti ELBA, a.s. (zamestnávateľ žalobkyne) súd žalobu zamietol, lebo voči nemu žalobca žiadal len vydanie neodkladného opatrenia. Ak by aj žalobkyňa uplatnila voči žalovanému v rade 2/ nárok na určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, takýto nárok by súd musel zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, pretože žalovaný v rade 2/ nebol účastníkom spornej dohody o zrážkach zo mzdy.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 Civilného sporového poriadku a žalobcovi, ktorý bol v spore úspešný, priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rade 1/ v plnom rozsahu. Súd rozhodol, že žalovaný v rade 2/, ktorý úspešne bránil svoje právo, má voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku osobitným rozhodnutím, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.